

Patient Education

Enstriksyon pou egzeyat pasyan ki gen maladi kowonaviris 2019 (COVID-19)

You must carefully read the "Consumer Information Use and Disclaimer" below in order to understand and correctly use this information

Apwopo sijè sa a

Yon lòt non yo konn bay maladi kowonaviris 2019 se COVID-19. Se yon maladi viral ki enfekte poumon yo. Se yon viris yo rele kowonaviris ki mache ak SARS (SARS-CoV-2) ki lakòz li.

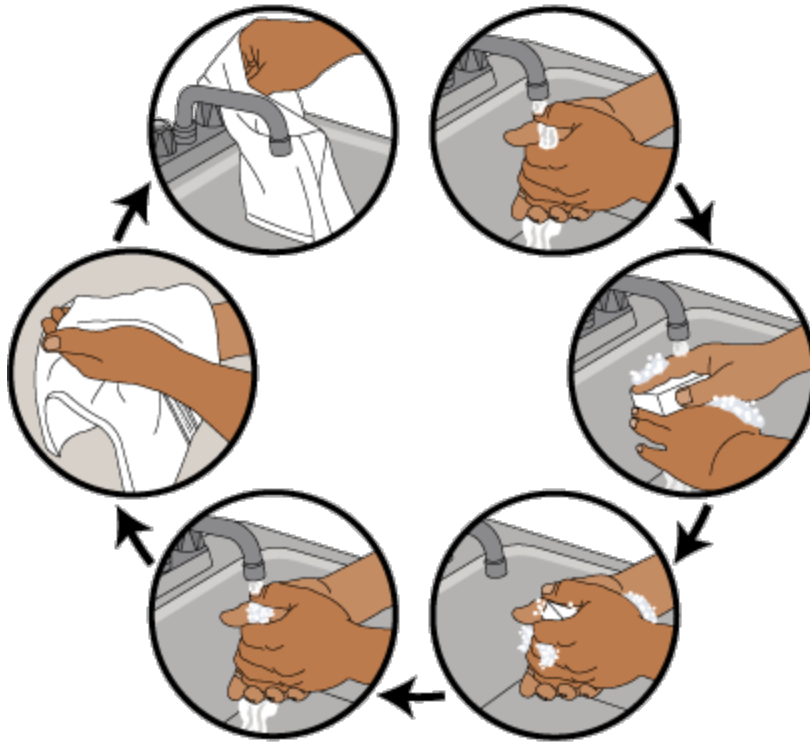
Sentòm COVID-19 lakòz yo sanble ak sentòm grip, men yo ka pi grav lontan. Ou ka gen tous, ou ka gen lafyè, ou ka gen frison ak tranblad, e ou ka gen difikilte pou respire. Ou ka santi w fatige anpil epi ou ka gen doulè nan mis, tèt fèmal oswa malgòj. Gen moun ki gen lestomak deranje oubyen dyare. Gen lòt moun ki vin pa ka pran sant ni gou. Ou ka pa gen tout sentòm sa yo anmenmtan, lèfini yo gendwa ale vini pandan ou malad.

Yon moun ka gaye viris la fasil atravè ti gout l ap voye lè l ap estènen oswa lè l ap touse. Epi tou, mikwòb yo rete an vi sou sifas tankou tab, pwaye pòt ak telefòn. Sa vle di lòt moun ka tonbe malad si yo manyen yon sifas ki gen viris la sou li, lèfini yo manyen figi yo annapre. Doktè yo panse ou ka gaye enfeksyon an menm lè ou pa gen okenn sentòm, byenke yo pa konnen ki jan sa fèt.

Gen moun ki gen COVID-19 san yo pa soufri twòp e yo ka rete lakay yo jiskaske yo refè. Gen lòt moun ki ka bezwen entènè lopital si yo malad anpil. Moun ki gen COVID-19 yo dwe izole tèt yo. Ou ka retounen bò kote lòt moun kou doktè w fè w konnen ou ka fè sa san danje.

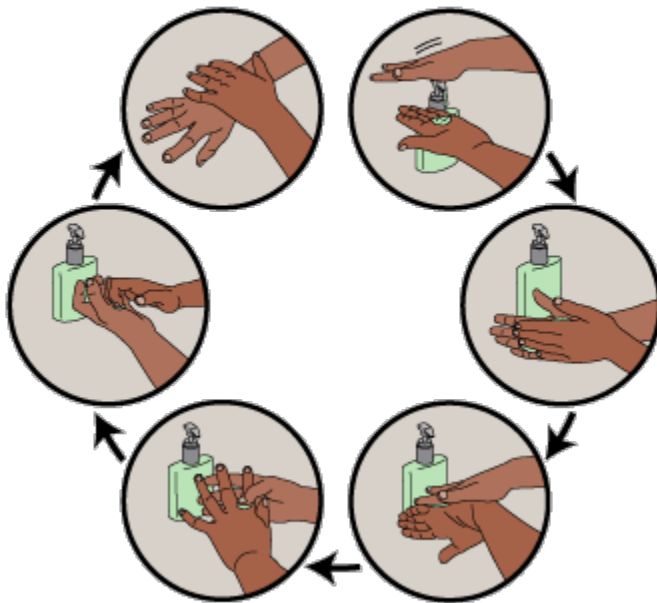
Image Filename

Lavaj men

Fwote pandan
20 segonn

Dezenfeksyon men

Ki swen y ap bezwen bay lakay?

- Mande doktè w ki sa w ap bezwen fè lè w retounen lakay ou. Pa ezite poze doktè a kesyon si l di kèk bagay ou pa fin konprann.
- Bwè anpil dlo, ji oswa bouyon pou ranplase likid ou pèdi yo akòz lafyèw la.
- Ou gendwa sèvi ak yon imidifikatè ki voye vapè frèt pou soulaje nen bouche a ak tous la.
- Kage tèt ou sou de twa zorye lè ou kouche pou respire e pou dòmi pi fasil.
- Pa fimen ni bwè byè, diven ak lòt bwason ki gen alkòl.
- Pou gen mwens chans pou gaye enfeksyon an bay lòt moun:
  - **Mete yon kach-nen si w bò kote lòt moun** ki pa malad.
  - Lave men w souvan.
  - Rete lakay ou nan yon chanm apa, pa rete bò kote lòt moun. Soti lakay ou pou jwenn swen medikal sèlman.
  - Sèvi ak yon twalèt apa, si sa posib.
  - Pa fè manje pou lòt moun.

Ki suivi y ap bezwen bay?

- Doktè w gendwa mande w vin nan biwo li plizyè fwa pou l ka suiv eta w. Pinga w manke randevou sa yo. Veye pou mete yon kach-nen lè w ale kay doktè w.
- Si sa posib, fè pèsònèl medikal la konnen davans ou gen COVID-19 pou yo ka pran plis prekosyon pou anpeche maladi a gaye.
- Ou ka bezwen plizyè semèn pou sante w vin nòmal ankò.

Ki medikaman ki gendwa nesèsè?

Doktè a gendwa mande medikaman pou:

- Ede w respire
- Soulaje lafyèw la
- Soulaje anfleman nan vwa respiratwa yo ak poumon yo
- Kontwole tous la
- Soulaje yon malgòj
- Soulaje nen k ap koule oswa nen bouche

Èske aktivite fizik yo ap vin limite?

Ou ka gen pou limite aktivite fizik ou yo. Mande doktè w ki kantite aktivite ki bon pou ou. Si COVID-19 te fè w malad anpil, ou ka bezwen yon bon ti tan pou rejwenn tout fòs ou.

Èske y ap bezwen bay lòt kalite swen?

Doktè yo pa konnen pandan konbyen tan ou ka gaye viris la bay lòt moun apre ou malad. Se poutèt sa li enpòtan pou w rete nan yon chanm apa lè ou malad. Pou kounye a, doktè yo bay kèk enstriksyon jeneral pou w suiv apre ou malad. Anvan ou ale bò kote lòt moun, ou ta dwe:

- Pa gen lafyèv depi 3 jou san se pa medikaman ou te pran pou desann lafyèv la
- Pa gen sentòm tous ni souf kout
- Tann omwen 7 jou apre jou ou te kòmanse gen premye sentòm yo oswa apre ou te jwenn yon rezilta positif nan tè la, lèfini ou pa dwe gen okenn sentòm ankò, jan sa esplike anwo a.

Pafwa, doktè yo vle pou w jwenn rezilta negatif nan 2 tè COVID-19 ki fèt nan 2 jou diferan. Epitou, doktè yo pa konnen si gen chans pou w pran viris la ankò.

Ki pwoblèm ki gendwa parèt?

- Pèdi likid. Yo rele sa dezidratasyon.
- Domaj akoutèm oswa alontèm nan poumon yo
- Pwoblèm kè
- Lanmò

Ki sa w ka fè pou anpeche pwoblèm sante sa a rive?

- Mete yon kach-nen oswa yon lòt bagay pou kouvri figi w:
  - Lè w soti lakay ou. Li pi bon pou w rete lakay ou toutotan sa posib. Soti pou al chèche manje oswa medikaman sèlman.
  - Si w gen maladi COVID-19, lèfini ou oblije rete nan menm chanm ak lòt moun. Li pi bon pou w rete nan yon chanm apa lè ou gen COVID-19.
  - Lè w ap pran swen yon moun ki gen COVID-19 lakay ou. Epitou, li ka bon si w mete gan tou.
  - Si w gen sentòm COVID-19, lèfini toujou gen lòt moun bò kote w. Li pi bon pou w rete nan yon chanm apa.
  - Si gen anpil chans pou w pran COVID-19, lèfini toujou gen lòt moun bò kote w.
- Lave men w kou ou retire kach-nen w oswa sa ki kouvri figi w. Veye pou pa manyen je w, nen w oswa bouch ou pandan w ap retire kach-nen w.
- Lave men w souvan avèk dlo ak savon pandan omwen 20 segonn, sitou apre w fin touse oswa estènen. Dezenfektan pou men ki gen omwen 60 pousan alkòl ladan yo bon tou pou touye viris la. Fwote men w avèk dezenfektan an pandan omwen 20 segonn.

- Evite kote ki chaje ak moun. Eseye rete lakay ou toutotan sa posib. Si w oblije rete ak yon gwoup moun, lave men w souvan. Eseye kenbe yon distans omwen 6 pye (1,8 mè) ak lòt moun. Evite bay moun lamèn, akolad oswa papach. Evite manyen figi w.
- Otorite ki responsab lakomin ak eta a gendwa mete limit sou kantite moun ki ka reyini ansanm. Yo gendwa mande w rete lakay ou. Nan ka sa a, li enpòtan pou fè tout sa ou kapab pou suiv enstriksyon sa a.
- Si w oblije vwayaje, verifye si gen alèt pou peyi ak rejyon ki afekte akòz COVID-19, epi evite zòn sa yo.
- Kouvri bouch ou ak nen w ak yon mouchwa lè w ap touse oswa estènen. Ou ka touse nan koud ou tou. Toujou jete mouchwa yo nan bwat fatra epi lave men w apre w fin sèvi ak yon mouchwa.
- Evite manyen figi w ak men w, sitou bò nen w ak bouch ou.
- Siye bagay ak sifas moun manyen souvan avèk yon ti sèvyèt pou netwaye kay oswa ak yon flit ki gen pwodui netwayaj. Li etikèt la pou verifye si pwodui a ka touye viris yo.
- Mete yon rad lopital, yon kach-nen ak gan si w pral gen kontak ak san, ak flèm oswa ak lòt likid ki soti nan kò yon moun ki gen COVID-19. Sa valab you lè ou bò kote yon moun ki gen COVID-19 poutèt moun sa a gendwa gaye mikwòb lè l ap pale oswa touse.

Ki lè mwen bezwen rele doktè a?

- Sentòm enfeksyon. Kèk ladan yo se lafyèv ki rive oswa ki depase 100,4°F (38°C), frison, tous, plis kracha oubyen chanjman nan koulè kracha a.
- Respirasyon an vin pi mal: li pi difisil oswa li pi rapid pase jan l te konn ye anvan an, oswa ou jwenn mwens lè
- Difikilte pou respire lè ou kouche sou do w
- Ou oblije panche devan pou respire pi fasil lè ou chita
- Pwent dwèt ou, zong ou, po w oswa po bouch ou ble

Repete sa w sot tande pou ede w konprann

Metòd refòmilasyon an ap ede w konprann enfòmasyon nou ba w yo. Apre w fin pale ak pèsònèl medikal la, di yo sa w fèk tande nan pwòp mo pa w. Konsa pèsònèl medikal la pral konnen si yo te di w tout sa ki nesèsè yon fason ki klè. Li bon pou ou tou paske ou ka vin konprann pi byen yon seri bagay ki te gendwa pa klè. Anvan w al lakay ou, asire w ou kapab fè bagay sa yo:

- Mwen ka pale avè w sou eta mwen.
- Mwen ka di w ki bagay ki gendwa ede m respire pi fasil.
- Mwen ka di w ki bagay mwen ka fè pou pa gaye enfeksyon an bay lòt moun.

- Mwen ka di w ki sa mwen pral fè si mwen difikilte pou respire; si mwen gen dòmi nan je oswa twoublay; oubyen si pwent dwèt mwen yo, zong mwen yo, po mwen oswa po bouch mwen vin ble.

Itilizasyon ak dechaj responsablite konsènan enfòmasyon konsomatè yo:

Enfòmasyon sa yo pa reprezante okenn konsèy medikal an patikilye, epitou yo pa ranplase enfòmasyon ou jwenn nan men pwofesyonèl sante w la. Yo se sèlman yon ti rezime enfòmasyon jeneral. Se PA tout enfòmasyon ki egziste sou kondisyon, maladi, blese, tè, pwosedi, tretman, terapi, enstriksyon pou egzeyat yon pasyan oswa chwa konsènan mòd devi ki gendwa aplike nan sitiyasyon pa w. Ou dwe pale avèk pwofesyonèl sante w la pou jwenn tout enfòmasyon ou bezwen sou sante w ak opsyon tretman ou genyen. Ou pa ta dwe itilize enfòmasyon sa yo pou deside si pou aksepte oswa si pou pa aksepte konsèy, enstriksyon oswa rekòmandasyon pwofesyonèl sante w la. Se sèl pwofesyonèl sante w la ki gen ase konesans ak fòmasyon pou ba w konsèy ki bon pou ou.

Last Updated 7/1/20

© 2020 UpToDate, Inc. and its affiliates and/or licensors. All rights reserved.